

INFORMATIEBLAD

Eerbetoon aan Beemster en Schermer Speciale brugleuningen N243

Aan de provinciale weg N243 tussen Alkmaar en Koggenland is onderhoud uitgevoerd en de weg is veiliger gemaakt. De provincie verving ook de leuning van bruggen langs de N243. Op de leuning staan teksten als eerbetoon aan het prachtige landschap van de Beemster en Schermer. In dit informatieblad leest u over de achtergrond van de leuning en de gedachten achter de teksten.

De provincie maakte de speciale brugleuningen samen met ruimtelijk grafisch ontwerper René Knip en dijkoloog Willem Messchaert. In opdracht van de provincie wilde René Knip iets voor de mensen in de omgeving van de N243 maken. De bruggen vielen Knip meteen op. De leuning moest opgeknapt worden. Een goede aanleiding om daarvoor iets te ontwerpen: “Ik ben altijd al geïntrigeerd door taal in de openbare ruimte en hoe dat inpast”.

Leesrichtingen onderzoeken

Knip en Messchaert bezochten de omgeving regelmatig om te bepalen hoeveel letters passen en op welke plekken op de leuning letters mogelijk zijn. Zowel fietsend als in de auto bekeken ze hoeveel ze van de brugleuning zien (zogenoemde leesrichtingen). Met bijvoorbeeld een geleiderail voor de brug valt daarachter niks te lezen. Tijdens een bezoek op de fiets eind maart 2021 zagen ze dat sommige leuning ook vanaf het water te zien zijn. Het eerbetoon is daar nu ook voor de recreatievaart. Afhankelijk van de ruimte op de leuning en het zicht vanaf de weg en het water kozen ze voor enkele woorden of hele zinnen op de leuning.

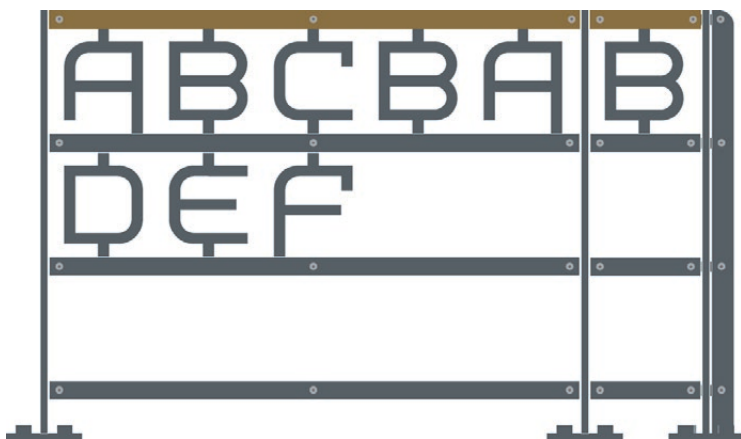
Op de foto: Willem Messchaert onderzoekt de leesrichtingen tijdens bezoeken aan de bruggen.

Iemand inspireren

Willem Messchaert kent de Noord-Hollandse polder als zijn broekzak: “De Beemster- en Schermerpolder zijn uniek. Vooral het water en mijn cultuurhistorische kennis over het landschap inspireerden mij voor de teksten. De teksten geven degenen die voorbij gaan iets mee over de omgeving. Ik hoop dat de teksten anderen inspireren en bijvoorbeeld eens in de vijf jaar iemand op een briljant idee brengen”.

Letter past in omgeving

Voor dit project bewerkte René Knip een eigen ontworpen letter: “Het is een zogenoemde ‘mono space’ letter. Alle letters zijn even breed. De letter I en de letter W nemen dezelfde ruimte in. Het soort letter is al een eerbetoon aan de Beemster door de haakse bochten en rechte lijnen, net zoals de architectuur van de Beemster. De letter is zo degelijk en sober mogelijk, zodat het over veertig jaar nog in de omgeving past”.

Een impressie van het letterontwerp op een brugleuning van René Knip.

Een proefstuk maken

Van een deel van een brugleuning is in augustus 2022 een proefstuk gemaakt door het bedrijf Anton Constructiewerken in Obdam. René Knip: “Hiermee controleerden we de techniek: is de leuning sterk genoeg? Is het mooi?”

Ruimtelijk grafisch ontwerper René Knip bij het proefstuk.

En waar lopen we tegenaan tijdens de productie? Daarnaast controleerden we de leesbaarheid voor een voorbijganger en of de kleur in de omgeving paste”. De proefleuning is in november 2022 na de controle nog iets steviger gemaakt en hierna is het proefstuk goedgekeurd. Uiteindelijk zijn de bruggen langs de weg in de zomer van 2023 vervangen.

Gedachten achter teksten

- **Brug 1 (noordkant)** over de Schermerringvaart heeft drie teksten.
 - ‘HET IS ROND, HORN BLIJFT HOEK’. Leesrichting vanuit de Schermer.
De gedachte achter deze tekst: “De leuning is bij de nieuwe rotonde (rond). Daarnaast staat er horn in de naam van de dorpen Schermerhorn en Avenhorn. De horn van schermer- en aven- betekent hoek”.
 - ‘DROOGMAKERIJ DOOR POLDERDIJK OP RINGVAART OVER EN DAN HET OUDE SCHERMEREILAND IN’. Leesrichting de Beemster in.
De gedachte achter deze tekst: “De polderomgeving was mijn inspiratie voor deze tekst. De oude naam van de Eilandspolder is het Schermereiland en terwijl je toentertijd dit eiland tussen het Schermeer en het Beemstermeer op stapte, zoals op elk eiland in feite, verplaatst elke weggebruiker zich in de huidige situatie juist in dit voormalige eiland. Iedere weggebruiker rijdt immers naar beneden. Het is slechts bedoeld voor de fijnproever, maar herinnert aan het proces van voortgaande maai-velddaling”.
 - ‘WAAR MEER WAS WAST NU CRAS’. Leesrichting vanuit de Beemster.
- **Brug 1 (zuidkant)** over de Schermerringvaart heeft de tekst: ‘WIEKENKRUIS ACHTKANT MOLENDRIEGANG BOVEN-KRUIER’. Leesrichting vanuit de Beemster. De inspiratie waren de opdoemende molens in de Schermer.
- **Brug 2 (noordkant)** over de Delft heeft de tekst: ‘HET DORP LIGT AAN DE RAND VAN ALLES DE EILANDSPOLDER DRIJFT TUSSEN TWEE WERELDEN’. Leesrichting de Beemster in. De inspiratie was de Eilandspolder, hoog tussen twee diepe droogmakerijen.
- **Brug 2 (zuidkant)** over de Delft heeft de tekst: ‘ZWET LEIJE DELFT GOUW HELSLOOT’. Leesrichting de Schermer in. Dit zijn de waternamen van de Eilandspolder.
- **Brug 3 (noordkant)** over ’t Zuidje heeft de tekst: ‘VEEN BAGGER VIS’. Leesrichting de Beemster in.

- **Brug 6 (noordkant)** over de Jispersloot heeft de tekst: 'BEEMSTER VIERKANT DE BESTE'. Leesrichting de Beemster in. De inspiratie was het grid van de polder.
- **Brug 6 (zuidkant)** over de Jispersloot heeft de tekst: 'VAN OS TOT KOE // VAN VOLLE MELK TOT KAAS'. Leesrichting de Beemster uit. De inspiratie was Dirk van Os: "De eerste financier en de vroegere ossenvetmesterij; agrarisch model is van oudsher gestoeld op de stolp waarin het juiste aantal koeien voor liters melk nodig voor dagelijkse verwerking tot kaas. Boerinnenwerk. Nog is Beemster een kaasmerk van Cono met een moderne en landschappelijk ingepaste melkfabriek in de polder".
- **Brug 7 (oostkant)** ter hoogte van Middenweg 12 heeft de tekst: 'GEDURFD GEWONNEN PERFECT GEMETEN'. Leesrichting naar het zuiden. De inspiratie was hier ook het grid van de polder.
- **Brug 7 (westkant)** ter hoogte van Middenweg 12 heeft de tekst: 'DE PALING KRONKELT DOOR RECHTE TOCHTEN ZIJN WEG'. Leesrichting naar het noorden. De inspiratie was: "Het uitzicht over een kaarsrechte maaltocht de lege polder in. Paling was en is een polderdelicatesse".

- **Brug 3 (zuidkant)** over 't Zuidje heeft de tekst: 'RIET MOERAS PRUT'. Leesrichting de Schermer in.
- **Brug 4 (noordkant)** over de Beemsterringvaart heeft de tekst: 'DUIK MET LEEGHWATER ONDER ZEE'. Leesrichting de Beemster in. De inspiratie was de drooglegtechnicus en molenmaker en het diep liggende maaiveld.
- **Brug 4 (zuidkant)** over de Beemsterringvaart heeft de tekst: 'EERST GINGEN WE SCHEEP EN DREVEN ALS WOLKEN // TOEN ZETTEN WE VOET AAN LAND EN TROKKEN VOOR NA VOOR'. Leesrichting de Schermer in. Volgens Willem Messchaert polder poëtica.
- **Brug 5 (noordkant)** over de Vrouwensloot heeft de tekst: 'DE STOLPBOERDERIJ IS ONS POLDERPALEIS'. Leesrichting de Beemster in. De inspiratie waren de twee stolpboerderijen langs de weg, genaamd Spitsbergen en Groenland.
- **Brug 5 (zuidkant)** over de Vrouwensloot heeft de tekst: 'VOORBIJ GROENLAND EN SPITSBERGEN'. Leesrichting de Beemster in. Dezelfde stolpboerderijen zoals hierboven genoemd waren de inspiratie.

- **Brug 8 (oostkant)** voor autoverkeer over de Beemsterringvaart heeft de tekst: 'ALLES ONTSTOND OPNIEUW: LAND EN WATER // DE BOER HET LAND WATER VOOR DE MACHINIST // AGRIFERTILES DE LACU INTERIORI'. Leesrichting de Beemster in. De inspiratie was: "De aloude, internationaal bekende variatie op het scheppingsverhaal 'God schiep de wereld, maar de Hollanders maakten hun eigen land...".
- **Brug 9 (westkant)** voor fietsverkeer over de Beemsterringvaart heeft voor het verkeer aan beide kanten een leesbare tekst: 'POLDERLUCHTEN ZIJN HOLLANDS PARFUM' aan de ene kant en 'BODEMLOOS IS DE BEEMSTER NIET' aan de andere kant. Brug 9 (westkant) heeft voor recreatievaart vanaf de Beemsterringvaart de tekst: 'AHOY. U DRIJFT DAAR BENEDEN AL OF NIET ELECTRISCH AANGEDREVEN OP MIJN EINDELOZE BEEMSTER RINGVAART ROND. AHOY'. Deze tekst is ook leesbaar vanuit de haven en het centrum van Avenhorn.
- **Brug 10 (oostkant)** bij de fietstunnel vlak voor Kathoek heeft de tekst: 'PEDAALRIDERS VOLG MIJ // ALLE 130 KILOMETERS LANG'. Leesbaar vanuit Grosthuisen/Oudendijk. Die inspiratie is de Westfrie Omringdijk die bij Avenhorn de weg kruist.
- **Brug 10 (westkant)** bij de fietstunnel vlak voor Kathoek heeft de tekst: 'DAIKU // EEN OEROUDE VERBINDING // BRUIN GROEN EN GRIJZIG // RINGSLANG VAN AARDE // DAIKU'. Leesbaar vanuit Avenhorn. De inspiratie was de Westfrie Omringdijk: "Geheel gevangen in een daiku. Een haiku is een Japanse dichtkunst. Een kort, niet-rijmend gedicht. Vervang in haiku de 'h' door een 'd' van 'dijk' en het wordt een 'daiku'".

COLOFON

Dit is een uitgave van het project N243 Herinrichting. Meer informatie over het project vindt u op www.infoN243.nl. Met vragen kunt u contact opnemen met het Servicepunt van de provincie via 0800 - 0200 600 (gratis) of per e-mail via infoN243@noord-holland.nl.

DTP en drukwerk:

The Creative Hub

Haarlem, september 2023

Aan deze informatie kunnen geen rechten worden ontleend.